raadsvoorstel

Agendapunt 2023, nr. IX-05
Zaaknummer 2193885
Te behandelen door E.S.F. Schepers-Janssen

Onderwerp: Ontwerp Gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland 2023

Aan de raad,

Inleiding
Op 1 juli 2022 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De gewijzigde Wgr heeft twee belangrijke doelen: versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij gemeenschappelijke regelingen.
Op basis van de gewijzigde Wgr moet er op enkele onderdelen ook een aanpassing van de Gemeenschappelijke regeling (GR) Stadsbank Oost Nederland (SON) 2015 plaatsvinden. Voor het wijzigen van de GR geldt een overgangstermijn van twee jaren.

GR SON 2015 is een gemeenschappelijke regeling van de colleges van 21 gemeenten in Twente en de Achterhoek, waarvan Winterswijk er één is. Deze GR voert de taken uit in het kader van de schuldhulpdienstverlening. De wijziging van de GR SON wordt meteen benut om op onderdelen de tekst te actualiseren en beter leesbaar te maken. Voor het overige zijn er geen inhoudelijke wijzigingen in de GR SON aangebracht.
De Ontwerp GR SON 2023 is mede gebaseerd op de tekstvoorstellen die aangeleverd zijn door Twentse werkgroep Organisatierecht, die modelbepalingen heeft geredigeerd voor alle gemeenschappelijke regelingen, waarin de Twentse gemeenten deelnemen. In de werkgroep zaten onder andere juridische adviseurs van de Twentse gemeenten.

Het Algemeen Bestuur heeft op 6 juli 2023 de Ontwerp GR SON 2023 vastgesteld. Het Dagelijks Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland heeft dit ontwerp op 6 juli naar de gemeenten verzonden en stelt de gemeenteraden in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. De termijn voor het indienen van een zienswijze loopt tot met 27 oktober 2023.

Voorstel
Geen zienswijze in te brengen op de Ontwerp Gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland 2023.

Relatie met (huidig) beleid
--

Beoogd(e) effect(en)
Met de vaststelling van de Gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland 2023 vóór 1 juli 2024 wordt voldaan aan wettelijke plicht om de huidige GR SON voor die datum aan te passen.

Argumenten

De Ontwerp GR SON 2023 doet recht aan de doelen van de gewijzigde Wgr

In de gewijzigde Wgr is in artikel 9 lid 1 vastgelegd dat de GR bepalingen bevat omtrent de voorwaarden inzake wijziging, opheffing en toetreding, uittreding en de gevolgen van uittreding (onder andere de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon en de deelnemende gemeenten).
In de Ontwerp GR SON 2023 zijn hiervoor bepalingen opgenomen in de artikelen 44 tot en met 47. De bepalingen in artikel 45 met betrekking tot Uittreding sluiten aan bij de procedure die is gevolgd bij het uittreden van gemeente Aalten uit de GR SON.

In de gewijzigde Wgr is in artikel 10 lid 5 en 6 de verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over besluiten waarop door het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden wordt gevraagd.
Toelichting: Hiermee wordt bereikt dat gemeenteraden hun opvatting kenbaar kunnen maken over bepaalde voorgenomen besluiten voordat het besluit is genomen. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden gold vóór de wijziging van de Wgr alleen voor de begrotingsprocedure. Het is door het gewijzigde artikel 10 Wgr mogelijk dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes.
In de Ontwerp GR SON 2023 is in artikel 14 invulling gegeven aan het bepaalde in de artikel 10, vijfde lid van de Wgr passend bij enerzijds een beleidsarme uitvoeringsorganisatie die de Stadsbank is en anderzijds de versterking van de democratische legitimiteit. Gekozen is om voor het indienen van een zienswijze een termijn van acht weken te hanteren. Daarmee wordt aangesloten bij de termijn genoemd in artikel 1, derde lid van Wgr. Voor een zienswijze op de ontwerpbegroting geldt een afwijkende termijn, van twaalf weken (zie artikel 37, vijfde lid van de Ontwerp GR SON 2023). Een termijn van acht weken is voor het ophalen van zienswijzen bij de raden een relatief korte termijn en kan in de praktijk problemen opleveren. In Twents verband zijn echter in een werkgroep organisatierecht modelbepalingen voor GR-en vastgesteld, waarvan deze er één is. Verwacht wordt dat toepassing van artikel 14 Ontwerp GR SON 2023 niet zo veel gaat voorkomen. In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 6 juli is het voorstel om in artikel 14 een termijn van twaalf weken te hanteren in plaats van de voorgestelde acht weken besproken, maar hiervoor was geen meerderheid. De meerderheid ondersteunt de argumentatie dat het hanteren van de achtweken-termijn de slagkracht van het bestuur bevordert en de voortvarendheid waarmee bestuurd kan worden.

In de gewijzigde Wgr is in artikel 10 lid 7 vastgelegd dat de GR bepalingen bevat over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid worden betrokken.
Toelichting: Er kan ook voor worden gekozen om ingezetenen en belanghebbenden geen inspraak te verlenen.
In de Ontwerp GR SON 2023 is in artikel 15 opgenomen dat in de regeling niet wordt voorzien in de mogelijkheid tot het verlenen van inspraak aan ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden. Hier is bewust voor gekozen, omdat de Stadsbank een beleidsarme uitvoeringsorganisatie is. De schuldhulpverlening wordt binnen de deelnemende gemeenten vorm en richting gegeven door de gemeenteraden. De gemeenteraad heeft het budgetrecht en stelt een beleidskader vast ingevolge de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De beleidsruimte van de Stadsbank is beperkt, waardoor het verlenen van inspraak weinig toevoegt aan de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regeling. Inwoners en belanghebbenden hebben inspraakmogelijkheden bij de vaststelling van het gemeentelijk beleid. Voor Winterswijk wordt hiervoor advies gevraagd aan de Adviesraad sociaal domein.

In artikel 11a van de gewijzigde Wgr is vastgelegd dat een GR bepalingen bevat omtrent de evaluatie van de regeling.
Toelichting: Met deze nieuwe wettelijke verplichting wordt een verplichting gecreëerd om afspraken te maken over de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast kan een evaluatiemoment een ijkpunt in de samenwerking zijn.
Er is in de Ontwerp GR SON 2023 (artikel 48) gekozen voor een periode van 6 jaren aangezien een dergelijke termijn het beste aansluit bij de zittingstermijn van de raden en past bij een beleidsarme organisatie zoals de Stadsbank.

In artikel 17 lid 2 en 3 van de gewijzigde Wgr is de passieve informatieplicht uitgebreid met een actieve informatieplicht van bestuur aan de raden.

Toelichting: In de GR moet worden geregeld hoe die informatie wordt verstrekt. De actieve informatieplicht richt zich niet alleen op informatie over te nemen of genomen besluiten, maar betreft alles wat de raden moeten weten om hun taak goed te kunnen vervullen.
Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft dus een actieve informatieplicht over wat er binnen de regeling speelt. Deze informatieplicht komt overeen met de informatieplicht die het college van B&W heeft ten opzichte van de gemeenteraad.
In artikel 11 van de Ontwerp GR SON 2023 wordt invulling gegeven aan de actieve informatieplicht. Daarin is vastgelegd dat een verzoek om inlichtingen schriftelijk wordt ingediend en dat de inlichtingen binnen één maand na ontvangst van het verzoek worden gegeven. Dat kan mondeling, schriftelijk of digitaal.

In artikelen 34, tweede lid, 34b en 35, eerste en vierde lid van de gewijzigde Wgr zijn de termijnen aangepast voor indiening van de algemene financiële en beleidsmatige kaders (kadernota), ontwerpbegroting en begroting.
Toelichting: De Kadernota moet vóór 30 april (i.p.v. 15 april) aangeboden worden, de Ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor besluitvorming voor zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden (i.p.v. 8 weken) en de Begroting moet uiterlijk 15 september naar Gedeputeerde Staten (i.p.v. 1 augustus).
In artikel 37, eerste lid van de Ontwerp GR SON 2023 is opgenomen dat het dagelijks bestuur vóór 15 januari van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar informatief een door het algemeen bestuur vastgestelde hoofdlijnenbrief/ontwikkelingennota aanbiedt aan de deelnemende gemeenten. Hierin worden in compacte vorm en op hoofdlijnen de algemene financiële en beleidsmatige kaders opgenomen. Het dagelijks bestuur maakt op basis van de hoofdlijnenbrief/ontwikkelingennota jaarlijks een ontwerpbegroting voor het komende jaar plus een meerjarenraming voor de daar op volgende drie jaren op.
In artikel 37, derde lid van de Ontwerp GR SON 2023 is opgenomen dat het dagelijks bestuur vóór 8 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de ontwerpbegroting toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen 12 weken na toezending van de ontwerpbegroting bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen (art 37, vijfde lid).*
In het zesde lid is bepaald dat het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt van zijn oordeel over de zienswijzen, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
In artikel 37, achtste lid is vastgelegd dat de zienswijzeprocedure ook geldt voor besluiten tot wijziging van de begroting, behoudens wijzigingen die:

- *minder bedragen dan 5% van de totale begrotingsomvang aan de batenkant;*
- *voortkomen uit extra opdrachten van één of meerder opdrachtgevers met bijbehorende dekking;*
- *die voortkomen uit overige taken al dan niet bij of krachtens wet opgedragen door derden of deelnemers met bijbehorende dekking.*

In artikel 39 van de Ontwerp GR SON 2023 is vastgelegd dat het algemeen bestuur de begroting definitief vaststelt vóór 8 september van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar en dat het dagelijks bestuur de begroting vervolgens vóór 15 september voorafgaand aan het begrotingsjaar verzendt naar gedeputeerde staten van de provincie.

De Ontwerp GR SON 2023 is aangepast aan de actualiteit
Aangezien gemeente Aalten per 1 januari 2023 is uitgetreden uit de GR SON wordt deze gemeente niet meer genoemd in de aanhef.

Conclusie:
De GR SON 2023 geeft volgens ons geen aanleiding om een zienswijze in te brengen.

*In artikel 37 vijfde lid van GR SON 2023 is ten onrechte een verwijzing naar het vierde lid opgenomen. Deze tekstuele fout is inmiddels opgemerkt door de Stadsbank en zal niet in de definitieve versie, die in november 2023 door het Algemeen Bestuur zal worden vastgesteld, worden vermeld.

Financiële aspecten/risico's
--

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd, waardoor de huidige Gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland uiterlijk per 1 juli 2024 aangepast moet worden.

Aspecten van duurzaamheid
--

Communicatie/betrokkenenparagraaf
--

Vervolgprocedure/evaluatie
De gemeenteraden hebben tot en met 27 oktober de gelegenheid om een zienswijze in te brengen op de Ontwerp GR SON 2023. Het Dagelijks Bestuur bespreekt en beoordeelt vervolgens de eventuele zienswijze(n) en doet een voorstel aan het Algemeen Bestuur over de definitieve GR SON 2023. Het Algemeen Bestuur besluit op 23 november 2023 hierover. De gewijzigde GR SON wordt uiterlijk 14 december 2023 naar de colleges van de deelnemende gemeenten gestuurd. De colleges besluiten over GR SON 2023 en vragen hiervoor toestemming van de raden. Uiterlijk 1 april 2024 nemen de colleges het besluit. De GR SON wordt gewijzigd als ten minste tweederde van de deelnemende gemeenten (dat zijn er 21) daarmee hebben ingestemd. Als het quorum is behaald, wordt de GR SON 2023 door het college van Enschede bekend gemaakt door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant. De gewijzigde regeling treedt in werking op de dag na bekendmaking en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Winterswijk, 22 augustus 2023
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,	de burgemeester,
S.M.H. Weir	B.J.J. Bengevoord